

Dersin Günü ve Saati: Pazartesi-Perşembe, 13.30-17.30
Derslik: -
Dersin Kredisi: 5
Dersin Web Sayfası: -

Dersin Yürütücüsü: doç.dr. Nurbin PAKER Kahvecioğlu
e-posta: nurbin@gmail.com, pakernu@itu.edu.tr
Ofis no:219a

Dersin Asistanı: ar.gör. Hande Nur Güleçoğlu
e-posta: nurhandegulecoglu@gmail.com

mutlu insan*mutlu habitat

Son yüzyıldaki kontrolsüz yayılmanın ardından, kentlerde her zamankinden daha fazla insan yaşıyor. Günümüzün çevre, sağlık ve kaynak krizleri de kent yaşamına eklendiğinde, mutluluğumuz için yeni araştırma alanları yaratmak zorunlu görünmekte. Mimari tasarım stüdyosunun ana konusu, bu “mutlu insan / mutlu kent” araştırmasına dayanmakta. Stüdyonun amacı, kentsel ölçekte bir mahalle dokusu içinde, adil, güvenli, sağlıklı, üretken, eğlenceli aktif topluluklar yaratmayı, bulunduğu yer ile empati kuran ve bulunduğu yere mutluluk virüsü yerleştirmeyi başaran ‘mutlu habitat’lar inşa edecek, barınma ve ek mimari programları ele almayı hedefliyor.
*adaptiogenesis *eudaimonia *resilience *urban ecology

*adaptiogenesis. Adaptasyon yoluyla gelişmeye devam eden karmaşık bir ortamı tanımlar. Adaptiogenesis, biyolojide canlıların çevresel değişimle karşılaşan davranış stratejisini gözlemlemeye ve analiz etmeye yardımcı olan bir alt disiplini ifade eder. Morfo-ekolojide, çevresel parametrelerin evrimsel değişikliklerine uyum sağlayan bir süreç olarak tanımlanabilir. Bir binanın veya daha büyük ölçekte bir şehrin çevresine sürekli olarak uyarlanması sürecine karşılık gelir. Uyarlanabilir, esnek, dinamik ve kendi kendine organize olabilen, çevresel faktörleri ve diğer yaşamsal parametreleri takip ederek sürdürülebilir bir gelişmeyi ifade eder.

*eudaimonia. Yaşam tarzı olarak mutluluk öğretisi. İyi bir içyapıya/ruha/yaratıcı güce/doğaya sahip olma hali.

*resilience. [1] Bir maddenin veya nesnenin öz şekline dönebilme, yeniden şekillenebilme kabiliyeti; elastikiyet... [2] Zorlukları hızlıca aşarak iyileşebilme kapasitesi / kabiliyeti; dayanım, dayanıklılık...

*urban ecology. Kentsel ekoloji, kentin kendi döngüsü içinde yaşam kalitesini arttıracak, sorunun içinden çıkan çözümlere ulaşmaya odaklı politikalar geliştirmek, farklı ölçeklerdeki planlamalarda çevresel duyarlılıkları dikkate alan kentsel bir kalkınma modeli içinde “kentsel verimliliği”, “üretkenliği”, “korumayı” ve “yeniden kullanımı” destekleyen yöntem ve uygulamalara öncelik veren bir yaklaşımdır.

1. GENEL AÇIKLAMA

stüdyo.

sonuç ürüne ulaşmak kadar, tasarım sürecinin önem kazandığı ortamı yaratmak!

konu ve tartışma noktaları.

Gerçek olan ve hayatın içindeki, gündelik pratiğimizdeki “mutlu yaşam alanı” nedir? İstanbul'a veya bir metropole baktığımızda, insanların bir araya gelme deneyimlerinden (şu aralar bir araya geleme deneyiminden), mahalleye ve yaşadığı çevreye sahip çıkmaya çalışmalarından bir arayış olduğu net biçimde görünüyor. Proje bunun potansiyelini içinde barındırıyor. Dolayısıyla kentte mutlu yaşam ve komşuluk alanı yaratma fikri, ütöpik olduğu kadar, gerçekçi de bir arayış... İnsanların iyi bir yaşam sürmeleri için neye ihtiyaç duydukları ve bu ihtiyaçları daha iyi nasıl anlayabileceğimize dair bir tasarım metodolojisi araştırmak üzere ve sağlık-refah-toplum için kalıcı faydalar elde etmek üzere, stüdyo tartışma soruları:

- İnsanı mutlu ve iyi hissettiren, yaşamı kolaylaştıran, adil, özgür, güvenli ve demokratik ortamlar için “mimarlık” bu dönüşüme nasıl cevap verebilir? Sürdürülebilir bir yaşamın “yeni” bir yolunu önermenin, kentsel ve mimari ölçekteki karşılığı ne olabilir?
- Mimari mekan kendini kentsel çevrenin ölçeğine nasıl adapte eder? Adaptasyon yoluyla gelişmeye, bir gelecek öngörüsüne nasıl dönüşebilir?
- Yaşam tarzı olarak mutluluk öğretisi veya mutlu yaşamak ne demek? Bu sadece felsefi, kavramsal bir soru ya da kendi bireysel kaygılarımızı içeren bir durum olmaktan çıktığında, yaşam alanlarımız içinde insanı mutlu ve iyi hissettiren olası işlevler ve program bileşenleri neler olabilir?

yer. [istanbul+]

İstanbul gibi metropol bir kentte, kentsel hafızada önemli yere sahip bir mahalle dokusu içinde, barınma ve potansiyel ek işlev alanları içerebilecek yapı adaları.

yöntem.

stüdyo enformal ve kısa süreli çalışmalarla desteklenecektir.

*stüdyoda üretken katılım esastır.

*farklı ölçeklerde ve farklı temsil araçlarıyla düşüncenin dışlaştırılması beklenmektedir.

2. PROJE STÜDYOSUNUN YAPISI VE PROGRAMI

Stüdyo, araştırma ve tasarımın sürekli geribildirimini gerçekleştirecek şekilde organize edilerek "araştırma yoluyla tasarım" modelini önemsemektedir. Bu, birbirine eklenerek gelişecek bir çalışma sürecini, tasarımda sürekli bir araştırma eşliğinde geliştirmeyi gerekli kılmaktadır. Stüdyo, sürdürülebilir sosyal- kültürel-ekonomik bağlamlar üzerine entellektüel araştırma yapmayı, spekülasyonlar üretmeyi, bağımsız düşünmeyi ve mimari tasarımı bunlar üzerine konumlandırılmayı teşvik edecektir. Stüdyo oturumları; bireysel kritikler, seminer ve sunumlar, sınıf içi ortak çalışma ve tartışmalar ile jürileri içerecektir. Stüdyo dört modül halinde birbirine eklenerek geliştirilecek tek bir tema etrafında yapılandırılacaktır. Tasarım araştırmaları sürecinde öğrencilerin verilecek okumaları yapmaları ve bu okumalar eşliğinde sınıf içi tartışmaları yönetmeleri beklenmektedir.

Modül1 [M1]: ön çalışma- kuram. kavram. yer - anlatı egzersizleri

Modül2 [M2]: yaşam alanı senaryoları ve spekülatif program geliştirme

Modül3 [M3]: sistem bileşenlerinin tasarımı

Modül4 [M4]: yapısal tektonik bileşenlerin geliştirilmesi

HAFTA	TARİH	ÇALIŞMA
1	01.03.2021	GİRİŞ. TANIŞMA & KONULARIN AÇIKLANMASI _KURAM.KAVRAM.YER ÜZERİNE
	04.03.2021	M1. EMPATİ VE MUTLULUK ANLATILARI_ SEMİNER. AYSİMİN PASİN M1. ÖN ÇALIŞMA SUNUMLAR. KURAM.KAVRAM.YER ANLATILARI
2	08.03.2021	M1. KURAMSAL ANLATILAR_ SEMİNER. GÜRBAY HİZ
	11.03.2021	M1. ÖN ÇALIŞMA SUNUM. KURAM.KAVRAM.YER ANLATILARI
3	15.03.2021	M1. ATMOSFER ANLATILARI_ ATÖLYE. AYBİKE BATUK.TUTKU SEVİNÇ
	18.03.2021	M2. TASARIM ARAŞTIRMALARI_ SUNUMLAR. ATMOSFER ANLATILARI. MANİFESTO.YER.PROGRAM.ÖNCESİ-SONRASI
4	22.03.2021	M2. TASARIM ARAŞTIRMALARI_ SEMİNER.SUNUMLAR. TASARIM REHBERİ
	25.03.2021	M2. TASARIM ARAŞTIRMALARI_ SUNUMLAR. YER.PROGRAM GELİŞTİRME
5	29.03.2021	M2. TASARIM ARAŞTIRMALARI
	01.04.2021	M2. TASARIM ARAŞTIRMALARI: SUNUM/TESLİM
6	05.04.2021	PIN-UP. GRUP İÇİ JÜRİ
	08.04.2021	M3. STÜDYO ÇALIŞMASI_ ATÖLYE. TASARIM GELİŞTİRME.ORTAK ARAŞTIRMA.KOLEKTİF EMPATİ
7	12.04.2021	M3. STÜDYO ÇALIŞMASI_ ATÖLYE. TASARIM GELİŞTİRME. MİMARİ DİL. TEMSİL
	15.04.2021	
8	19.04.2021	M3. STÜDYO ÇALIŞMASI_ TASARIM GELİŞTİRME
	22.04.2021	JÜRİ . ARA DEĞERLENDİRME
9	26.04.2021	M3. STÜDYO ÇALIŞMASI_ ATÖLYE. TASARIM GELİŞTİRME. TEMSİL
	29.04.2021	
10	03.05.2021	M3. STÜDYO ÇALIŞMASI_ TASARIM GELİŞTİRME
	06.05.2021	
11	10.05.2021	M3. STÜDYO ÇALIŞMASI_ TASARIM GELİŞTİRME
	13.05.2021	RESMİ TATİL
12	17.05.2021	M4. STÜDYO ÇALIŞMASI_ TASARIM DETAYLANDIRMA
	20.05.2021	PIN-UP. GRUP İÇİ JÜRİ
13	24.05.2021	M4. STÜDYO ÇALIŞMASI_ TASARIM DETAYLANDIRMA
	27.05.2021	
14	31.05.2021	M4. STÜDYO ÇALIŞMASI_ TASARIM DETAYLANDIRMA
	03.06.2021	
15	07.06.2021	M4. STÜDYO ÇALIŞMASI_ TASARIM DETAYLANDIRMA
	10.06.2021	M4. DÖNEM SONU DEĞERLENDİRME

3. ETKİNLİKLER

Mimari Proje stüdyosu kapsamında yapılacak çalışma ve etkinlikler;

Ön Çalışmalar (Çalışma-1): Dönemin ilk haftaları içinde yapılacak ön çalışma, "kuramsal çerçeve araştırmaları ve kent ölçeği içinde yere ait farklı katmanların anlatısı üzerine yapılacak tasarım egzersizleri"nden oluşmaktadır.

Dönem Çalışması (Çalışma-2): Dönem boyunca sürdürülecek ana stüdyo çalışmasıdır.

Tasarım Araştırmaları: Dönem çalışma konusu ve alanı üzerine yapılacak tasarım araştırmaları ve okumaları, bireysel veya gruplar halinde yürütülecek, dönem içinde öğrenciler tarafından sunumları gerçekleştirilecektir.

Seminerler: Konularında uzman davetli konuşmacılar tarafından, stüdyo çalışmalarını destekleyici seminerler verilecektir.

Jüriler: Değerlendirme jürileri, uzman akademisyen ve profesyonel davetlilerin katılımı ile; grup içi (pin-up) jüriler ise, tüm öğrencilerin katılımı ile ortak ve bireysel geribildirim sağlamak üzere dönem içinde farklı aralıklarla gerçekleştirilecektir.

4. ÖNERİLEN KAYNAKLAR

- Alban Janson, Florian Tigges, (2014). Fundamental Concepts of Architecture: the Vocabulary of Spatial Situations, Birkhäuser,
- Alver, K. (2013). Mahalle. Ankara: Hece Yayınları.
- Tasarım ve Mimarlık Üzerine Manifestolar ve Diğer Şeyler, (2019), Sub Yayınları,
- Bridge, G. (2002). The Neighbourhood and Social Networks. ESRC centre for neighbourhood research. Swindon.
- Brown, L.R. 2009, "1. Selling Our Future", sf. 3–27, ve "10. Can We Mobilize Fast Enough?", sf. 241-268. In: Brown, Lester R 2009, PLAN B 4.0. Mobilizing to Save Civilization. Earth Policy Institute <http://www.earth-policy.org/index.php?/books/pb4/>
- Davis, M., (2006), Gecekondu Gezegeni (Planet of Slums), (çev. Gürol Koca), Metis Yayınları.
- Guallart, Vicente (Ed.), 2010, Self-Sufficient City: Envisioning the habitat of the future, Actar Publishers.
- Işın, E. (2006). İstanbul'da gündelik hayat. İstanbul: YKY.
- Montgomery, Charles., 2014, Happy City: Transforming Our Lives Through Urban Design, FSG Books, NY.
- Saelens, B.E, Sallis, J.F. , Black,J.B., Chen, D., 2011, "Neighborhood-Based Differences in Physical Activity: An Environment Scale Evaluation" American Journal of Public Health (AJPH), published online: October 10, 2011, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1448009/>
- Till, J. & Schneider, T. 2012, "Invisible Agency". In: Architectural Design 2012:4.
- Urry, J. (1999). Mekânları tüketmek (Çev. Öğdül, R.G.), İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Wheeler, Stephen M. 2004, "Sustainable development" in: Wheeler, Stephen M. 2004, Planning for Sustainability. Creating Livable, Equitable and Ecological Communities. Routledge.
- Zumthor, P., 2006, Atmospheres: architectural environments. surrounding objects, Birkhauser Press.
- EU, State of European Cities Report, http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/urban/stateofcities_20_07.pdf
- EU, Quality of Life in European Cities 2015, https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/urban/survey2015_en.pdf
- EUROSTAT, <http://ec.europa.eu/eurostat/web/cities/data/database>
- Project for Public Spaces, <https://www.pps.org>
- TÜİK Resmi İstatistik Portalı, <http://www.resmiistatistik.gov.tr/?q=tr/content/17-mekansaladres-kay%C4%B1t-sistemi>
- AFFORDABLE URBANISM, <http://www.monu-magazine.com>
- Happiness by Design, Sagmeister, S., https://www.ted.com/talks/stefan_sagmeister_happiness_by_design?language=en

5. KATKIDA BULUNACAKLAR

Dönem boyunca, konu ile ilgili alanlarda deneyim sahibi uzmanlar ve akademisyenler, destekleyici seminerler, atölyeler veya proje kritikleri ile stüdyo çalışmalarına katkıda bulunacaklardır. Dönem içi jüri ve seminerlerinin kesin katılım programı dönem başında kesinleşecektir.

6. DEĞERLENDİRME

Mimari proje stüdyo çalışması, aktif katılımın önemsendiği bir süreçtir. Bu yüzden dönem boyunca derse katılım ve stüdyoda yapılan üretim, değerlendirme aşamasında ağırlıklı bir yere sahiptir. Dönem sonu başarısının değerlendirilmesinde;

* dönem boyunca stüdyo çalışmalarına aktif katılım ve üretimler,

* tasarım araştırmaları ve sunumları,

* dönem içi ara değerlendirme jürilerine katılım ve gösterilen performans,

* dönem sonu proje teslimi, dikkate alınacaktır.

Değerlendirmeye konu olan her aşamada üretilen düşünce kadar "temsil ve dokümantasyon" da önemsenmektedir. Temsil araçlarının etkin ve nitelikli bir şekilde kullanılması, yapılan çalışmaların sadece sonuçlarının değil; süreçlerinin de sistematik bir şekilde dokümantasyonu, stüdyonun zorunlulukları arasındadır. Jüri ve teslim materyallerindeki sunumlar için gerekli minimum çıktılar: *projeyi anlatan metinsel ve görsel anlatılar; *kavramsal diyagramlar, kolajlar, eskizler, 3 boyutlu çizim ve modeller; *vaziyet planı; *kısmi ve bütüncül planlar; *kesitler ve görünüşler; *strüktürel ve yapısal materyale ilişkin bilgileri kapsayan tektonik çizimleri içermelidir.

Bu genel yaklaşım çerçevesinde dönem sonu başarı değerlendirme ağırlıkları şu şekildedir:

- ön proje, araştırma sunumları, dönem içi çalışmaları ve jüriler ara değerlendirme % 60
- süreçte gösterilen performans ve aktif katılım, dönem projesi, dönem sonu teslimi % 40